

AANTEKENING VOORZIENINGENNOTA

DOOR: Tom van Doormaal

De donkere dagen bieden mogelijkheden tot bezinning. Omdat ik ontevreden ben met het communicatieve gehalte van de voorronde over de voorzieningen, op 18 december j.l., heb ik er behoefte aan mij nog maar wat te verduidelijken. Ik hoop dat iemand daar iets aan heeft.

1. Het probleem dat ik met de nota heb is dat het een goed vooronderzoek beschrijft en de goede vragen (p.9) stelt, maar dan stopt. De vervolganalyse en de visie ontbreken. Zeker, er wordt gekozen voor een scenario(scenario 3, p.10), maar dat is niet een keuze die tot een heldere uitwisseling van opvattingen zal leiden.
Hierdoor heeft de nota onvoldoende samenhang en lijkt de consultatieronde tot een teleurstelling te moeten leiden. Beleid is “kiezen en verdedigen”, maar op basis van een scenario-keuze kun je geen heldere discussie voeren over wat je wilt en waarom je dat wilt.
2. De nota gebruikt verkeerde woorden en beelden, de werkelijkheid wekt verkeerde indrukken in dezelfde richting en veel inhoudelijke opmerkingen illustreren dat nog eens. Welke woorden? Sla de tweede zin uit de inleiding er maar op na: “een gemeentebreed plan”, waarin wij in 10 jaar tot een “passend, afgewogen en duurzaam accommodatiebestand willen komen”. Het zal aan mij liggen: maar ik proef niet vertrouwen in de samenleving of de durf om los te laten.
Het is niet flauwe kritiek op woorden: in de opdracht stond een “plan voor te bereiden” voor een “toekomstbestendig voorzieningenniveau”. Na keuze van een scenario, wordt er ook een uitvoeringsplan uitgewerkt. Mijn conclusie: de gemeente regelt.
3. Woorden zijn belangrijk, omdat zij verraden hoe er wordt gedacht. Neem de “kanteling”: “vrij vertaald komt de kanteling er op neer dat wij goed naar onze klanten luisteren”. (p.3) Het betekent dat de gemeente zich ziet als winkelier, waar een klant een product komt halen. Het lijkt mij niet het goede beeld om een “verantwoordelijke en zelfredzame samenleving” mee te beschrijven. Los daarvan: welk een ontdekking, dat je goed moet luisteren... Voor wie wil, zoek eens de Wibaut-lezing van Pieter Hilhorst en zijn adagium: “Wij willen/kunnen het zelf”. (november 2012)
Misschien zou meer aandacht moeten worden besteed aan processen en rollen. De werkelijkheid is te beweeglijk en te ingewikkeld om een plan te maken dat duurzaam en passend is. Ik zou blij zijn als de voorzieningen in de kernen zich op een behoorlijk niveau bevonden en de bewoners zich gesteund voelden door de gemeente.
4. De nota bevat, ondanks de positieve opmerkingen hierboven, ook woorden die mij minder bevallen, omdat zij de ruimte voor kwaliteit in het proces beperken. Wat betekent de zin: “Bij de besluitvorming weegt ons beleidskader substantieel mee”? Ik lees: we schrijven het niet zo maar, maar als het ons past kunnen we alle kanten uit.
Wat betekent een splitsing in de MFC's tussen sport en sociaal-cultureel? In mijn beeld is multifunctioneel beheer uitermate lastig, bewerkelijk en ingewikkeld, maar is samenwerking de enige optie om tot betekenisvol multifunctioneel gebruik te kunnen komen. Als je dat op voorhand weggooit door splitsing in het beheer, geef je te kennen geen geloof te hebben in multifunctioneel gebruik. Dat is nu net een route die b.v. in Herveld-Andelst secuur wordt

geproefd, als de enige kans op dragelijke kapitaalslasten voor gebruikers van maatschappelijk vastgoed.

5. Een thema van betekenis is de verplichting voor de gemeente in huisvesting voor het onderwijs te voorzien. Daarin is veel beweging, met name rond sportvoorzieningen. Is het mogelijk het blote eigendom en het beheer van die accommodaties niet bij de gemeente maar bij anderen te leggen? Het is een vraag, die ik al vaker heb gesteld, maar die nooit eenduidig wordt beantwoord. Dat zegt iets over de platgetredenheid van denkpaden en de mogelijkheid en de vrijheid naar vernieuwingen te zoeken.

Ik roep daartoe nog maar eens weer op. De ruimte voor onderwijs is groot en vaak bruikbaar: de beheerders verzetten zich vaak tegen medegebruik van derden. Dat is begrijpelijk en logisch. Maar het is juist die reflex, die onze voorzieningen kostbaar maakt, door beperkt en monofunctioneel gebruik.

6. Als de wethouder nu haar ronde door de kernen doet, zou mij niet een reactie verbazen die ik samenvat als: “de gemeente hoeft niet de regie te hebben en de gemeente heeft niet de deskundigheid die ons ontbreekt. De gemeente moet alleen “onafhankelijke derde” zijn, mogelijk maken, wat wij verder, met wat steun, goed zelf kunnen.”

Dan staan we op de drempel van het echte loslaten. Wat is daarvoor nodig? Het lijkt mij:

- Bestuurskracht in de kernen: niet zeker is of die overal in voldoende mate aanwezig is;
- Gemeentelijke normering: welke ruimte, welke kwaliteiten, welke tarieven;
- Een inspectieregime: gaat het allemaal zoals gedacht?
- Capaciteit tot interventie: kunnen we herstellen als het mis loopt?

Over deze verhouding had ik in de nota willen lezen.

7. Daarover zou nog wel het nodige moeten worden bedacht. Als dat is gedaan, zou je een model kunnen ontwikkelen waarbinnen de wensen zouden kunnen worden vervuld. Een idee kan zijn een soort GEM-constructie, met een startkapitaal van 100 euro, waarin:
 - De ontwikkeling van nieuwe voorzieningen wordt ondergebracht;
 - Het beheer van bestaand voorzieningen wordt ondergebracht;
 - (Verhuur en beheer van onderwijsgebouwen wordt ondergebracht.)

Het zijn allemaal denkbeelden, die ik had en waarover ik had willen spreken. Dan zou de gemeente op afstand komen en zouden de dorpen tot verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid kunnen komen. Daarvoor was er te weinig ruimte en niet de goede verwachtingen over de voorronde.

Het probleem van de nota zit in onze hoofden. Het gaat er om hoe wij de rol van de gemeente zien bij de ontwikkeling van het maatschappelijk vastgoed, dat nodig is voor het sociale leven in de kernen. Volgens mij gaat een plan en nog een uitvoeringsplan ons daarbij niet helpen.

Maar als we over het bovenstaande nog eens serieus willen nadenken, onder de kerstboom, ben ik heel tevreden en verwacht ik een mooi 2013, dat ik u overigens hoe dan ook toewens.

Tom van Doormaal

PvdA fractie, 19-12-12